

HRVATSKI ŠPORTSKI I OLIMPIJSKI MUZEJ

Ilica 7, 10000 Zagreb, tel.: 42-39-00, fax: 42-39-00

1 SKUPljanJE GRAĐE

Tijekom 1996. godine otkupima i donacijama u Muzeju su prikupljeni brojni predmeti.

1.1 Dar

- Gospoda Lea Habunek darovala je dio arhive i biblioteke svoga pokojnog supruga, novinara Miroslava Habuneka. Pored vrijednih knjiga u zbirci se nalaze fotografije tematski vezane za hrvatsko športsko novinarstvo (250 fotografija).
- Gospoda Ana Jazbinšek je darovala pedesetak trofejnih predmeta i 300 fotografija svoga supruga, nogometnog reprezentativca Ivana Oskara Jazbinšeka.
- Poznati hrvatski biciklist Josip Šolman, darovao je dio svoje izuzetno vrijedne zbirke Muzeju. Darovano je 42 trofejna predmeta iz razdoblja Banovine Hrvatske, NDH, i neposredno nakon rata kada je biciklizam bio jedan od najpopularnijih športova kod nas.
- Poznati zagrebački reprezentativci, Zlata i Zdravko Hebl, darovali su Muzeju dio svojih športskih trofeja, plakete, značke, diplome i zastavice. Predmeti strukovno pripadaju rukometu i vaterpolu.
- Profesorica tjelesnog odgoja Dobrana Juras darovala je Muzeju zbirku raznolikih predmeta koji su pripadali njenom pokojnom suprugu Vjekoslavu Jurasu. Budući da je bio profesor tjelesnog odgoja, predavač metodike na Fakultetu za fizičku kulturu, športaš u nekoliko športskih grana i djelatnik sveučilišnog športa, u zbirci od 150 jedinica nalazi se vrijedna športska građa.
- Supruga hrvatskog olimpijca Ivana Arčanina, Andela, darovala je Muzeju spomen značku i spomen medalju s Olimpijskih igara u Parizu 1924. godine.
- Gospodin Mirko Poldrugrač darovao je Muzeju trideset dijelova opreme i rekvizita hokeja na travi. Predmeti su bili izloženi na izložbi povodom devedesete godišnjice osnivanja HŠK Concordia.
- Brat atletskog reprezentativca Josipa Miloša, Ivan, darovao je Muzeju 26 trofejnih predmeta iz razdoblja NDH i neposredno nakon rata.
- Hrvatski Aeroklub darovao je Muzeju trofejne predmete (34), vezane za zrakoplovni šport. Budući da građu iz tog športa do sada nismo imali u svom fundusu, ona je vrijedan doprinos raznolikosti muzejske zbirke.
- Nogometni klub Croatia iz Zagreba darovao je Muzeju tridesetak promidžbenih predmeta (tiskane i predmete od tkanine).
- Gospoda Mirjana Brčić darovala je Muzeju izuzetno vrijedan album s 139 fotografija koji je pripadao njenom suprugu Ivanu. Fotografije su iz pionirskog razdoblja malog rukometa u Hrvatskoj.
- Gospoda Bosiljka Kumar, darovala je skijaške trofeje svog supruga Henrika Kumara i košarkašku građu svoga brata Milana Kobalija, inicijatora igranja košarke kod nas. Kajak klub Zagreb darovao je kajak i opremu za taj šport i fotografije sa svjetskog prvenstva, na kojem su hrvatski veslači osvojili odličja.

- Gospodin Darko Šrut iz Zagreba, darovao je Muzeju poprsje Milivoja Radovića, mačevaoca i povjesničara športa.
- U sklopu akcije prikupljanja građe za izložbu *Košarka - tragom Jamesa Naismitha*, više od pedeset košarkaša, sudaca i trenera i športskih novinara, darovalo je veliki broj predmeta, knjiga, tiskovina i fotografija vezane za košarku.

1.2 Otkup

- Od gospođe Jazbinšek je otkupljena Olimpijska spomen medalja iz Londona 1948. godine.

2 DOKUMENTACIJA

U skladu s *Promus* programom izveden je i zaseban program s posebnim inventarnim brojevima po kojima je inventirana građa košarkaša Dražena Petrovića. Višemjesečni rad kustosa rezultirao je izradom popisa s 460 inventarnih jedinica građe, namjenjene budućem postavu Memorijalnog muzeja - zbirke Dražen Petrović kojeg žele otvoriti njegovi roditelji.

3 STALNI POSTAV

U svibnju je na Fakultetu za fizičku kulturu otvoren stalni postav izložbe Hrvatski sokol. Tu je na trideset panoa izloženo šezdeset fotografija koje uz prigodan tekst prikazuju kronologiju događanja vezanu za tu tjelovježbenu organizaciju.

4 STRUČNI RAD

4.1 Posudbe

- Početkom travnja, na Sajmu športa Zagrebačkog velesajma, na štandu Hrvatskog olimpijskog odbora ureden je izlog Hrvatskog športskog muzeja koji je najavio Olimpijske igre u Atlanti 1996. i dao informacije o proteklom Olimpijskim igrama.
- Povodom Olimpijskih igara u Atlanti 1996. godine Hrvatski olimpijski odbor je, putem Hrvatske turističke zajednice za uredenje Hrvatske kuće u Atlanti, od Hrvatskog športskog muzeja posudio dvadeset predmeta, plaketa, plakata i knjiga koje su bile izložene u prostorima te kuće.

4.2 Stručna predavanja

Tijekom 1996. godine održana su predavanja o olimpiizmu u Splitu i Bjelovaru, a u Gradskoj knjižnici o Franji Bučaru. Više od trideset predavanja o povijesti športa je održano na Fakultetu za fizičku kulturu, u okviru redovite nastave povijesti športa koju predaje Zdenko Jajčević.

4.3. Publicirani tekstovi

Objavljen je veći broj članak u časopisu *Povijest hrvatskog športa*, *Kineziologija* i u *Hrvatskom leksikonu*.

4.4 Organiziranje stručnih skupova

U lipnju 1996. godine je u Rovinju priređen stručni skup vezan za programiranje aktivnosti u športu i tjelesnom odgoju, uz sudjelovanje stručnjaka iz zajednice zemalja Alpe - Jadran. U predvorju konferencijske dvorane postavljena je izložba *Olimpizam u Hrvatskoj* uz koju je tiskan informativni letak.

5 IZLOŽBENA DJELATNOST

■ Godina 1996. bila je u cijelom športskom svijetu posebno obilježavana jer je proslava stote obljetnice modernih olimpijskih igara jedinstven i generacijski neponovljiv jubilej. Posebno je svečano bilo u Grčkoj, u mjestu održavanja prvih modernih Olimpijskih igara 1896. Pod pokroviteljstvom Međunarodnog olimpijskog odbora u travnja 1996, u Ateni je održana velika izložba memorabilija po naslovom *Sto godina Olimpijskih igara*. Hrvatski športski muzej sudjelovao je na izložbi na poseban poziv predsjednika selekcijske komisije Manfreda Bergmana. On je krajem 1995. godine posjetio naš Muzej i upoznao dio bogate građe koju Muzej posjeduje. Gospodin Bergman je savjetnik za muzeologiju pri MOO-u i njegov poziv za sudjelovanje na međunarodnoj manifestaciji proslave stogodišnjice OI bio je priznanje našem radu. Želeći prezentirati hrvatski olimpizam Muzej je priredio izložbu *Olimpizam u Hrvatskoj 1896 - 1912*. Ona je sadržavala fotografije, dokumente i korespondenciju Franje Bučara s članovima Međunarodnog olimpijskog odbora u navedenom razdoblju. Tekstovni dio izložbe bio je na engleskom jeziku. Izložba je u Ateni prihvaćena s velikim zanimanjem. Potvrda toga je vrlo brzo stigla u obliku Velike zlatne olimpijske medalje i diplome, a naš je Muzej na prvom mjestu od četiri nagrađena muzeja (nagrađen je još Olimpijski muzej u Lausanni, Grčki poštanski muzej, koji je bio suorganizator izložbe i Mađarski športski muzej, jedan od najstarijih u Europi).

■ U srpnju 1996. godine, u suradnji s Hrvatskim poštanskim muzejom u HPT Galeriji u Jurišićevoj 2, otvorena je izložba *Olimpijske igre*. Povod je bio Olimpijske igre u Atlanti 1996. i tiskanje istoimene poštanske marke. Izloženi su olimpijski plakati, spomen medalje olimpijskih igara, olimpijske baklje, literatura kao i novotiskane poštanske marke. Uz izložbu je napravljen i plakat.

■ U srpnju 1996. godine, pred početak Olimpijskih igara, održane su još dvije izložbe na istu temu. U Galeriji

Dio medalja osvojenih na košarkaškim natjecanjima u obradi za izložbu *Košarka, tragom Jamesa Naismitha*

Marićev prolaz izloženi su panoji s fotografijama i tekstom posvećenim stogodišnjici olimpizma u Hrvatskoj. Deset panoa s tom temom bilo je izloženo i u knjižnici u Samoboru.

■ U studenom 1996. godine, u prostorijama Gradske knjižnice, otvorena je izložba *Franjo Bučar - život i djelo* koja je bila popraćena plakatom i predavanjem uz dijapozitive o Franji Bučaru.

■ Krajem godine pojačane su aktivnosti na pripremi izložbe *Košarka - tragom Jamesa Naismitha* koja će zbog opsežnosti i broja eksponata (250 jedinica), te pripreme opsežnijeg kataloga, za koji su se dijelom iz raznih izvora uspjela prikupiti sredstva, biti otvorena u ožujku 1997. godine u MGC Mimara.

6 EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOSTU (PR)

6.1 Edukativna djelatnost

Od sredine travnja do sredine svibnja Muzej je sudjelovao u akciji *Baltazar* u zagrebačkim muzejima. Za mjesec dana kroz privremenu izložbu olimpijskih plakata, postavljenu u hodniku Muzeja, prošlo je više od dvije tisuće djece. Prema reakcijama djece ali i mnogobrojnih roditelja koji su bili u njihovoj pratnji, športska je građa bila vrlo zanimljiva i mladima i starijima, te je tijekom cijele akcije često naglašavano žaljenje što naš Muzej nema stalnog postava koji bi bio dostupan većem broju ljudi. Tijekom akcije u Muzeju je dvanaest sati dnevno bio kustos koji je prilagođavajući uzrastu i nivou obrazovanja posjetitelja, dao više stotina informacija o karakteru športske građe i zanimljivostima vezanim za šport u Hrvatskoj.

6.2 Sudjelovanje u televizijskim emisijama

Tijekom travnja, po scenariju Zdenka Jajčevića i u režiji Srđana Segarića, snimljen je jednosatni dokumentarni film *Život i djelo dr. Franje Bučara*. Za film su korišteni dokumenti i predmeti iz ostavštine Franje Bučara koji se nalaze u Muzeju. Film je dva puta prikazan na HTV-u, a premijerno na Danima hrvatskog olimpizma, u svibnju 1996. u MGC Mimara. U knjižnici *Krvavi most* su pod naslovom *Hrvati na olimpijskim igrama*, izložene fotografije hrvatskih olimpijaca iz fundusa Hrvatskog olimpijskog muzeja.

7 OSTALE AKCIJE

7.1 Invensticijska ulaganja vezana za poboljšanje muzejske djelatnosti

Obzirom na brojne kontakte koje Muzej ima svakodnevno, jedna telefonska linija bila je nedostatna za normalan rad. Stoga je nabavljena još jedna s novim brojem. Kupljen je i telefax koji nam osigurava pismenu komunikaciju.

Budući da Muzej nema čitaonicu imali smo problema s posuđivanjem literature. To je konačno riješeno prošle godine, kupovinom fotokopirnog stroja. Sada nam je znatno olakšan rad sa strankama.

Razvojem programskog paketa Promus, firma MicroLab stvorila je mogućnost izrade programa za inventiranje građe Hrvatskog športskog muzeja. Tijekom 1996. godine program je napravljen. Kao hardverska podrška, u Muzeju je nabavljen kompjuter od 16 MB rama memorije a dograđena je i CD jedinica radi mogućnosti instalacije Windowsa 95, koji podržava Promus. Izvedeni su osnovni parametri za inventiranje sportske građe, formirane su kartice upisa, a još se radi na usavršavanju programskih mogućnosti koje će dozvoljavati lakše i brže pretraživanje raznorodne građe vezane po parametrima struka, imena športaša, natjecanje i vrsta građe. Ujedno se radi na poboljšavanju mogućnosti kataloškog ispisa inventarnih jedinica.

Napomena:

Iako Hrvatski športski muzej ni tijekom protekle, 1996. godine nije uspio u potpunosti riješiti svoj status kao ustanova, on ne samo da živi, nego i aktivno djeluje na svim poljima danas poznatim kao nova muzejska djelatnost. U Muzej tako dnevno pristiže građa koja se obrađuje i čuva u prostorima muzejskih depoa. Iako bez vlastitog izložbenog prostora, Muzej stalno izlaže.

Od lipnja 1988. godine Hrvatski športski muzej djeluje u prostorijama veličine 180 m² u Ilici 7, gdje je u četiri prostorije smještena gotovo sva do sada prikupljena građa (oko 60.000 inventiranih jedinica). Jedan broj predmeta većih dimenzija pohranjen je na Fakultetu za fizičku kulturu, koji vodi i računovodstvene poslove Muzeja.